

TÁJÉKOZTATÁS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS KAPCSÁN FELMERÜLŐ DISZKRIMINÁCIÓ ÉS EMBERI JOGSÉRTÉS ÁLDOZATAI SZÁMÁRA

Az egészséghez való jog alapvető emberi jog, amely magában foglalja az egyén testi és lelki egészségét és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést.

Az egészségügyi ellátás területén az államnak további jogokat és szabadságokat is garantálnia kell, mint például:

- az élethez való jogot,
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód tilalmát,
- az emberi méltósághoz való jogot,
- az egyenlő bánásmódhoz való jogot,
- a magánélet és családi élet védelméhez való jogot,
- az információkhoz való jogot.

Az élethez való jog – azt jelenti, hogy az állam köteles tartózkodni az olyan cselekményektől, amelyek az egyén halálához vezethetnek, és köteles minden szükséges lépést megtenni az élet védelme érdekében. A halál megelőzése és az élet megmentése az állam és az egészségügyi intézmény felelőssége is.

A kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód tilalma – ennek megsértése olyan eseteket is magában foglalhat, amikor megtagadják az egészségügyi ellátást, vagy nem nyújtanak sürgősségi egészségügyi ellátást, vagy amikor kényszersterilizálást hajtanak végre.

Az emberi méltósághoz való jog – az emberi lény értékének, személyiségének és egyéniségének tiszteletben tartásán alapul, beleértve ezek védelmét, valamint a közvetlen vagy közvetett önrendelkezési szabadságot.

A magánélet védelméhez való jog – az egészségügyi ellátás során fennáll a magán- és családi élethez való jogba való beavatkozás nagy kockázata, különösen a személy testi és lelki épségének megsértése formájában. Ilyen például minden olyan orvosi beavatkozás, amelyhez az egyén nem adta beleegyezését.

Az információkhoz való jog – az egészséghez való jog fontos része. Ezek különösen a beteg egészségi állapotára, a diagnózisra, a javasolt kezelés súlyosságára és mellékhatásaira, a javasolt kezelés lehetséges alternatíváira, a kezelés fájdalmosságára és menetére, a kezelés következményeire, kockázataira és ezek valószínűségére vonatkozó információk, valamint az arra vonatkozó információk, hogy mi történik, ha a beteg elutasítja a javasolt kezelést vagy eljárást.

Az információkhoz való jog gyakorlásában fontos szerepet játszik a ún. *tájékoztatáson alapuló* beleegyezés, amelynek célja, hogy az egyén szabad és tájékozott döntéseket hozhasson az egészségével és az egészségügyi ellátással kapcsolatban.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog – az egyenlő bánásmód a diszkrimináció tilalmának tiszteletben tartásán alapul. A megkülönböztetés olyan magatartás, amikor egy személyt kevésbé kedvező bánásmódban részesítenek, mint egy másik, hasonló helyzetben lévő személyt. Az egészségügyi ellátás során az *egészségügyi szolgáltatók* kötelesek betartani az egyenlő bánásmód elvét és a diszkrimináció tilalmát.

Mik a megkülönböztetés okai?

A diszkrimináció történhet nem, vallás vagy meggyőződés, faj, nemzetiséghez vagy etnikai csoporthoz tartozás, fogyatékoság, életkor, szexuális irányultság, házassági vagy családi állapot, bőrszín, nyelv, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni helyzet, születés vagy egyéb státusz alapján, illetve bűncselekmény vagy más társadalomellenes tevékenység bejelentése alapján.